

داغ‌ترین تابستان ایران

داغ‌ترین تابستان پیش روی همه استان‌های کشور است. خشکسالی در ایران از سال ۷۴ آغاز شد. اما سال ۱۴۰۰ رکورددار کم‌بارش‌ترین سال آبی در ۵۰ سال اخیر است.

داغ‌ترین تابستان پیش روی همه استان‌های کشور است. خشکسالی در ایران از سال ۷۴ آغاز شد. اما سال ۱۴۰۰ رکورددار کم‌بارش‌ترین سال آبی در ۵۰ سال اخیر است. الگوهای هواشناسی نشان می‌دهد هوا نیز گرم‌تر می‌شود و ایران نخستین تابستان داغ در نیم قرن اخیر را تجربه خواهد کرد. میانگین افزایش دمای بلندمدت ایران تا نیمه دهه ۹۰، سالانه ۰.۴ درجه بود که امسال این عدد به یک درجه طبق پیش‌بینی‌ها می‌رسد.

به گزارش ایسنا، روزنامه همشهری در ادامه نوشت: «صادق ضیائیان، مدیر کل پیش‌بینی و هشدار سریع سازمان هواشناسی در گفت‌وگو با همشهری شرایط گرمای پیش‌روی کشور تا پایان تابستان را این‌گونه تشریح کرد: «میانگین دمای هوا در فاصله خرداد تا شهریور در جنوب و جنوب شرق کشور و استان‌های ساحلی خزر نرمال می‌ماند ولی سایر مناطق که بخش بزرگی را تشکیل می‌دهند، به‌طور میانگین یک درجه گرم‌تر از میانگین ۵۰ ساله خواهند بود.»

آن‌گونه که این مدیر سازمان هواشناسی به همشهری اعلام کرده است با توجه به کاهش چشمگیر بارش‌ها در پاییز و زمستان ۹۹ که ابتدای سال آبی هستند، وضعیت سدها نیز مناسب نیست. هر سال ذخایر برفی مناسب در ارتفاعات زاگرس و البرز وجود داشت که امسال شرایط این ذخایر به هیچ‌وجه مناسب نیست. به گفته او از آنجا که طی سال آبی-زراعی افزایش دما رخ داده است، پیش‌بینی می‌شود، آورد رودخانه‌های زاگرس و البرز هم مناسب نباشد و کمبود آب تا پایان شهریور ادامه دارد. مساحت یخچال‌های طبیعی کشور نیز کاهش محسوس یافته است و در این شرایط اگر آب هم پشت سدها نباشد، تولید نیروی برقابی نیز امکان‌پذیر نخواهد بود. بدین ترتیب تامین برق هم تا پایان تابستان به شدت مشکل است. افزایش دما و کمبود منابع آب شرایط هشدارآمیز برای ماه‌های گرم در سال جاری ایجاد می‌کند و صادق ضیائیان در مورد تابستان ۱۴۰۰ این‌گونه هشدار می‌دهد: از ابتدای اردیبهشت ماه هشدار کمبود منابع آب در بسیاری از استان‌های کشور اعلام شد. این معضل فقط مختص به استان‌های خشک نظیر سیستان و بلوچستان نیست، بلکه در ۲ سوی زاگرس و البرز نیز این شرایط تثبیت می‌شود؛ بنابراین هم مردم باید در مصرف آب صرفه‌جویی کنند و دولت نیز باید تمهیداتی برای محدودکردن کشاورزی آب‌بر بیندیشد.

تنش آبی در تابستان ۱۴۰۰

بر اساس اطلاعات دریافتی همشهری از پژوهشکده اقلیم‌شناسی ایران با توجه به وضعیت بارش‌ها و به بهره‌برداری رسیدن تعداد زیادی از طرح‌های آبرسانی طی ماه‌های اخیر، تعداد شهرهای دارای تنش آبی کشور به بیش از ۲۰۰ شهر رسیده است. پیش‌بینی پژوهشکده اقلیم‌شناسی کشور آن است که ۱۲ کلانشهر اراک، اصفهان، بندرعباس، تهران، شیراز، قزوین، قم، کرج، کرمان، مشهد، همدان و یزد نیز تابستان امسال با بحران تأمین آب مواجه می‌شوند. در این شرایط، اگرچه سال آبی در کشور از مهر ۹۹ تا شهریور ۱۴۰۰ ادامه دارد اما پیش‌بینی‌های فصلی نشان می‌دهد فروردین ماه امسال، پایان سال آبی برای برخی استان‌ها مانند هرمزگان، کرمان و سیستان و بلوچستان بوده و تا پایان سال آبی ۱۴۰۰ دیگر بارش قابل توجهی در این استان‌ها اتفاق نمی‌افتد. بررسی گزارش‌های پژوهشکده اقلیم‌شناسی کشور مشخص کرد، بارش نزولات جوی در سال آبی جاری تا ابتدای خردادماه جاری، ۴۱ درصد نسبت به دوره مشابه بلندمدت و ۵۳ درصد نسبت به سال گذشته کاهش یافته است. هیچ‌یک از استان‌های کشور نیز طی این دوره، بارش بیش از نرمال دریافت نکرده‌اند. در سال آبی ۱۴۰۰-۱۳۹۹، بیشترین کم‌بارشی به ترتیب در استان‌های هرمزگان، سیستان و بلوچستان و کرمان با ۸۶-، ۸۲- و ۶۵- درصد رخ داد. بدین ترتیب در ۴ ماه آینده، از همین حالا یعنی خرداد تا شهریور ماه سال جاری، بارش‌ها در استان‌های واقع در ۲ سوی البرز مرکزی و شمال غرب در حد نرمال و سایر مناطق به استثنای بخش محدودی در جنوب شرق کشور قابل توجه نیست. مدل‌های اقلیمی پژوهشکده اقلیم‌شناسی کشور درباره بارش نزولات جوی در دوره خرداد تا شهریور ۱۴۰۰ نشان می‌دهد طی این مدت، بارش در استان‌های ساحلی خزر و شمال غرب کشور نرمال تا اندکی کمتر از آن و در دیگر مناطق کشور مطابق فصل در محدوده صفر میلی‌متر باشد. مقدار بارش موسمی تابستانه در مناطق جنوب و جنوب شرق نیز به بیش از نرمال گرایش دارد.

پیش‌بینی تا ۱۴۰۴

پیش‌بینی چندسالانه سازمان جهانی هواشناسی (A2D) مشخص می‌کند که تا سال ۱۴۰۴ میانگین بارش کشور با احتمال ۷۵ درصد کمتر از نرمال و میانگین دما بین ۰.۵ تا ۰.۷۵ درجه بیشتر از میانگین بلندمدت باشد. با توجه به شرایط پیش‌بینی شده برای

۵ سال آینده، اتخاذ سیاست های ملی برای سازگاری با کم بارشی و کاهش پیامدهای خشکسالی گریزناپذیر است و برنامه توسعه هفتم باید بر مبنای محدودیت های خشکسالی و تغییر اقلیم تدوین شود.

استان های درگیر

نقشه پیش بینی بی هنجاری دمای پژوهشکده اقلیم شناسی کشور از وضعیت ۴ ماه آینده نشان می دهد، بیشترین افزایش دما در منطقه کویری استان های یزد و کرمان، سیستان و بلوچستان، فارس، خراسان شمالی، آذربایجان غربی و کردستان رخ می دهد. بخش قابل توجهی از استان های مرکزی، غربی و شرقی نیز با افزایش دمای کمتر مواجه خواهند شد. همچنین نقشه پیش بینی بی هنجاری بارش ۴ ماه آینده نیز مشخص می کند همه استان های البرزی و زاگرسی با کاهش چشمگیر بارش تا پایان تابستان ۱۴۰۰ مواجه باشند که در این میان، سهم استان مازندران بیشتر از همه نقاط کشور خواهد بود.»